

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของพื้นที่ในตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง และหาแนวทางการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของท้องถิ่นให้เหมาะสม และเกิดความยั่งยืนแก่ชุมชน มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. พื้นที่และการเข้าสู่พื้นที่การวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ เลือกพื้นที่ศึกษาที่ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุงอย่าง เฉพาะเจาะจง โดยอาศัยความเป็นคนวงใน (Emic) ของผู้วิจัยในการเข้าสู่พื้นที่ศึกษา โดยให้ความสำคัญ กับปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น การอธิบายและการตีความของวัฒนธรรมเพื่อ ค้นหารูปแบบวิถีชีวิตประจำวันของชุมชนโดยศึกษาค้นหาว่าประชาชนได้ทำอะไร (พฤติกรรม) พูด อะไร (ภาษา/การสื่อความ) ทำ (สิ่งประดิษฐ์) และใช้อะไร และอย่างไร มีวิวัฒนาการทางสังคมและ กระบวนการเปลี่ยนแปลงระบบความสัมพันธ์ในชุมชน จากระบบความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอันเนื่อง ด้วยการกระทำต่อกันทางสังคมของคนในชุมชนท้องถิ่น ไปเป็นระบบความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นใน ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ถูกให้ความสำคัญและ ความสำคัญในการกำหนดแนวทาง การพัฒนา ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรที่สำคัญคือ องค์กรบริหารส่วนตำบลเกาะหมากต้องร่วมกับคนในชุมชนตำบลเกาะหมาก อย่างไร ในที่นี้เน้นไปที่แหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถใช้ศักยภาพที่มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่นเป็นฐาน คิดในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายใต้แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนแก่ ชุมชนท้องถิ่น ดังนั้น การเลือกพื้นที่ภายใต้แนวคิดของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องประกอบด้วย ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น การอนุรักษ์ กระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้เลือกชุมชนที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์ เฉพาะถิ่นและมีคุณค่าต่อชุมชน ให้ชุมชนท้องถิ่นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ตระหนักและรู้สึกรัก และหวงแหนความเป็นเอกลักษณ์นี้ผู้วิจัยจึงเลือกแหล่งท่องเที่ยวในตำบลเกาะหมากเป็นพื้นที่ศึกษา

การเข้าสู่พื้นที่ศึกษาในการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเก็บข้อมูล เนื่องจากการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในลักษณะนี้ นอกจากการศึกษาจากเอกสารซึ่งมีอยู่ค่อนข้างน้อย จำเป็นต้องใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากชาวบ้านรวมถึงผู้ให้ข้อมูลประเภทอื่นด้วย ทั้งนี้เพื่อสอบถามถึงองค์ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในตำบลเกาะหมากตามความเข้าใจของบุคคลเหล่านั้นเอง อีกทั้งได้ทำความเข้าใจกับวิถีชีวิตและระบบความสัมพันธ์ของคนในหมู่บ้าน ซึ่งต้องใช้เวลาซักถามต่อรายไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง ดังนั้น ความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง มีความเต็มใจที่จะตอบคำถาม

ในการเข้าสู่พื้นที่ศึกษานี้ ผู้วิจัยเป็นคนในพื้นที่และเคยดำรงตำแหน่งเป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหมากมาก่อน จึงมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้นำชุมชน เพราะได้ร่วมกิจกรรมของชุมชนท้องถิ่นด้านวัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ มาตั้งแต่ต้น การสร้างความสัมพันธ์ครั้งนี้จึงเป็นไปเพื่อหาวิธีการและรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดตั้งประเด็นคำถามกับชาวบ้านและเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) ที่เหมาะสมโดยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Perspective selection) มีโอกาสได้ใช้การสังเกต การสัมภาษณ์และกระบวนการศึกษาแบบมีส่วนร่วมได้ง่ายขึ้น

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ได้แบ่งการดำเนินการศึกษาออกเป็น 2 แนวทาง คือ

2.1 การศึกษาเอกสาร (Documentary study) เป็นการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมแนวความคิดและข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแนวความคิดมีส่วนร่วมและการพัฒนา การส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งระดับท้องถิ่นที่สอดคล้องสัมพันธ์กับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและระดับประเทศ การปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ ซึ่งได้กล่าวถึงนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการศึกษาจากตำรา เอกสารงานวิจัย กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ บทความ และบทวิเคราะห์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นได้นำเอกสารเหล่านั้นมาเรียบเรียงเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อหาข้อมูลในส่วนที่ต้องการทราบต่อไป

2.2 การศึกษาภาคสนาม (Field research) เป็นการศึกษาค้นคว้าสภาพพื้นที่จริง เพื่อตรวจสอบยืนยันข้อมูลจากเอกสารการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสังเกต สัมภาษณ์และกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ทั้งนี้แนวทางในการศึกษาศึกษาสภาพในมิติด้านต่าง ๆ ของชุมชนแหล่งท่องเที่ยวในตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น เน้นการศึกษาบริบทและสภาพในภาพรวมของตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง นับตั้งแต่

ลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ชุมชนและวัฒนธรรม ทำการศึกษาศักยภาพของพื้นที่และอธิบายความสามารถในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเกาะหมาก โดยพิจารณาถึงปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ ผู้นำชุมชน องค์กรทางสังคม การติดต่อกับโลกภายนอก และระดับการศึกษาของคนในชุมชน โดยกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาศักยภาพการท่องเที่ยวนิเวศใน 4 ประเด็นคือ (1) ศักยภาพด้านพื้นที่ ได้แก่ แหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ (2) ศักยภาพด้านการจัดการ (3) ศักยภาพด้านกิจกรรมและกระบวนการ คือ การพิจารณาถึงความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ โอกาสในการสร้างจิตสำนึกและการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม และ(4) ศักยภาพด้านกระบวนการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น รวมถึงการศึกษาถึงทุนทางสังคมของชุมชนตลอดจนขีดความสามารถและข้อจำกัดของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง

3. เครื่องมือวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เทคนิคการวิจัยทั้งการศึกษาเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์และกระบวนการแบบมีส่วนร่วมในการศึกษาและการสร้างเครื่องมือ ทั้งนี้ผู้วิจัยเริ่มต้นจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ แนวคิดการมีส่วนร่วมและการพัฒนา การส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ เอกสารงานวิจัย กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ บทความ และบทวิเคราะห์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นได้นำเอกสารเหล่านั้นมาเรียบเรียงเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ควบคู่ไปกับการสังเกตและการพูดคุยกับชาวบ้านในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักและไม่ใช่ผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อเป็นการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยมีการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเป็นระยะ ๆ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าแนวคำถามที่สร้างขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์และครอบคลุมแนวคิดในการวิจัยและครอบคลุมประเด็นคำถามการวิจัยหรือไม่ อย่างไร หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแนวคำถาม วิธีการและรูปแบบในการเก็บข้อมูลให้มีความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้การเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างราบรื่นและสามารถเก็บข้อมูลได้อย่างครบถ้วนต่อไป

แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์และใช้ในการจัดเวทีประชาคมในการวิจัยนี้ประกอบด้วย 5 แนวคำถามใหญ่ ๆ คือ

1) ศักยภาพด้านพื้นที่เป็นอย่างไร แนวคำถามย่อย ได้แก่ บริบททั่วไปของพื้นที่ ได้แก่ ประวัติความเป็นมา ลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ชุมชนและวัฒนธรรมเป็นอย่างไร สถานที่ท่องเที่ยวหรือแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เหมาะสมจะเป็นแหล่ง

ท้องถิ่นเชิงนิเวศมีอะไรบ้าง บริบทเป็นอย่างไร มีประวัติความเป็นมาอย่างไร ความเป็นมาและการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพและโครงสร้างพื้นฐานของหมู่บ้าน สืบย้อนอดีตตั้งแต่เริ่มก่อตั้งหมู่บ้าน การเปลี่ยนแปลงทางด้านสภาพภูมิศาสตร์ และจุดของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนในหมู่บ้านอย่างไร

2) ศักยภาพด้านการจัดการ โดยชุมชนเป็นอย่างไร แนวคำถามย่อยเช่น ความคิดเห็นและความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในตำบลเกาะหมากเป็นอย่างไร สภาพทั่วไปด้านการจัดการท่องเที่ยวในตำบลเกาะหมากเป็นอย่างไร ความพร้อมของประชาชนแหล่งเรียนรู้มีมากน้อยแค่ไหน

3) ศักยภาพด้านกิจกรรมและกระบวนการเป็นอย่างไร แนวคำถามย่อยได้แก่ ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่มีอะไรบ้าง โอกาสในการสร้างจิตสำนึกและการให้การศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างไร

4) ศักยภาพด้านกระบวนการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น รวมถึงการศึกษาถึงทุนทางสังคมของชุมชนเป็นอย่างไร ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีมากน้อยแค่ไหน

5) แนวทางการพัฒนาตำบลเกาะหมากให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของท้องถิ่นเป็นไปได้อย่างไร มีแนวทางอย่างไร อะไรคือขีดความสามารถและข้อจำกัดของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง

4. การเก็บข้อมูลในพื้นที่ศึกษา

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลในพื้นที่ศึกษา ทั้งจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสังเกต การสัมภาษณ์และกระบวนการแบบมีส่วนร่วม มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

4.1 เริ่มต้นด้วยการเก็บข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง สังเกตและสำรวจลักษณะทางกายภาพของพื้นที่เพื่อนำมาเป็นฐานคิดในการสร้างประเด็นคำถามที่มีความสอดคล้องกันทั้งในเชิงทฤษฎีและบริบทของชุมชนท้องถิ่น

4.2 การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบไม่มีโครงสร้างโดยผู้วิจัยได้สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อสร้างความวางใจ พุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมทั้งเข้าถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake holders) โดยใช้สโนว์บอลเทคนิค (Snow ball technique)

4.3 หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลและประเด็นแลกเปลี่ยนเข้าสู่กระบวนการคิดแบบมีส่วนร่วมในการสนทนากลุ่มเพื่อหาข้อสรุป

4.4 นำข้อมูลที่ได้ออกไปตรวจสอบข้อมูลซ้ำโดยผู้ให้ข้อมูลหลัก

5. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ดังที่กล่าวมาแล้วว่าการวิจัยนี้สนใจศึกษาถึงศักยภาพในมิติด้านต่าง ๆ ของชุมชนตำบลเกาะหมาก โดยศึกษาผ่านปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีช่วงสำคัญของการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในชุมชนหมู่บ้านในอดีตจนถึงปัจจุบันและเพื่อให้เห็นถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีอยู่ในชุมชนตำบลเกาะหมาก ผู้วิจัยจึงเลือกเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้มีประสบการณ์และเกี่ยวข้องกับพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตำบลเกาะหมาก นอกเหนือจากการสามารถตอบคำถามทั้ง 5 ประเด็นได้แล้ว ประการสำคัญต้องเป็นผู้ที่สามารถบอกเล่าถึงความเป็นไปของชุมชนในแต่ละช่วงของการเปลี่ยนแปลงได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงจำแนกคุณลักษณะเด่นของผู้ให้ข้อมูลหลักสำหรับการวิจัยนี้ ดังนี้

ตาราง 2 คุณลักษณะเด่นของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลหลัก	คุณลักษณะเด่นของผู้ให้ข้อมูล
กลุ่มผู้นำชุมชน		
1	พระอาจารย์น้อม	เป็นผู้บุกเบิกเขาพระที่บ้านเกาะโคบและเป็นผู้พัฒนาเขานางฟ้าที่บ้านแหลมกรวดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในปัจจุบัน
2	กำนันเลื่อน จันทรสว่าง	เป็นผู้บุกเบิกถนนหนทางในตำบลเกาะหมาก และเป็นผู้สร้างโรงเรียนบ้านแหลมกรวดในระยะแรก ๆ
กลุ่มผู้นำชุมชน(ต่อ)		
3	นายทวีศักดิ์ มัชฌม	เป็นประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตหมูที่ 2 บ้านช่องพิน เป็นผู้ให้ข้อมูลลักษณะพื้นฐานของตำบลเกาะหมาก
4	นายสุพัต จันทรสว่าง	สมาชิก อบต.เกาะหมาก เป็นผู้ให้ข้อมูลลักษณะพื้นฐานของหมู่บ้านแหลมพร้าว
5	นายเจ๊ะหวัง แหะหมัน	สมาชิก อบต.เกาะหมาก ผู้ให้ข้อมูลลักษณะพื้นฐานของหมูที่ 6 และหมูที่ 11 บ้านเกาะหมาก
6	นายบรรหาร พรหมมา	ผู้ใหญ่บ้านหมูที่ 7 บ้านเขาชัน ผู้ให้ข้อมูลพื้นฐานและประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านเขาชัน

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลหลัก	คุณลักษณะเด่นของผู้ให้ข้อมูล
7	นายสินवल สุวรรณพงษ์	ประธานสภา อบต.เกาะหมาก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลักดันและพัฒนาโรงเรียนบ้านเกาะเสื่อจนได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน
8	นายอัมพล หนูคำสวน	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 10 บ้านหัวหิน ซึ่งแยกมาจากบ้านแหลมกรวดเป็นผู้เล่าเรื่องความเป็นมาของหมู่บ้าน
9	ปลัดกฤษฎา ภัคดีวานิช	ปลัด อบต.เกาะหมาก ผู้ทำหน้าที่ประสานงานกับองค์กรส่วนอื่น ๆ ในท้องถิ่น
10	นายถาวร หนูสงวน	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเกาะเสื่อและมีส่วนเกี่ยวข้องสำคัญในการผลักดันให้โรงเรียนบ้านเกาะเสื่อได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน
11	นายสมบูรณ์ กสิปโกมุท	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเกาะโคบ ผู้พัฒนาด้านหลังโรงเรียนเกาะโคบให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในท้องถิ่น
12	นายเฉลาะ พรรณราย	สมาชิก อบต.เกาะหมาก ผู้มีส่วนทำให้ชุมชนอิสลามและชุมชนไทยพุทธอยู่กันอย่างสมานฉันท์และร่วมกันพัฒนาท้องถิ่น
13	นายสมพร จำนง	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านช่องพินผู้มีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการล่องแพที่บ้านช่องพิน
14	นายเฉลิมศักดิ์ โชติมณี	สมาชิก อบต.เกาะหมาก ผู้ดูแลพื้นที่บ้านเกาะโคบและเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในการนำชมเขาพระและคูน้ำบริเวณทุ่งหญ้าเกาะโคบ
กลุ่มภูมิปัญญาชาวบ้าน		
15	นายชิต ชัยชนะ	เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีบทบาทในการพัฒนาโรงเรียนบ้านเกาะโคบและเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของบ้านเกาะโคบ
16	นายเลียบ จาริยะ	ผู้ทรงคุณวุฒิประจำหมู่บ้านปากบางนาคราชและเป็นผู้ให้ข้อมูลลักษณะพื้นฐานและประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านปากบางนาคราช

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลหลัก	คุณลักษณะเด่นของผู้ให้ข้อมูล
17	นายปรัง จันทรสว่าง	ผู้อาวุโส ผู้บอกเล่าเรื่องราวในอดีตของหมู่บ้านน้ำป่อหมาก หมู่ที่ 9
18	นายถิ่น ทองสีอ่อน	ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความสามารถในการใช้ไช้ดักกุ้งอีกท่านหนึ่งของหมู่บ้านเกาะโคป และบอกเล่าเรื่องความเป็นอยู่ วิถีชีวิตของชาวบ้านที่ทำประมงพื้นบ้าน ในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
19	นายมุสอ ชุนล่า	เจ้าหน้าที่หน่วยพิทักษ์ป่าอ่าวท่ายาง ผู้บุกเบิกการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตอนุรักษ์อ่าวท่ายางโครงการล่องเรือชมบัวได้น้ำ นกน้ำ เป็นต้น
20	นายเฉลียว บัวผิน	ครู ดชด. ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในท้องถิ่น
21	นายอุสัน แหละหิม	ประธานชมรมประมงอาสา ผู้ทำหน้าที่ดูแลการทำมาหากินของชาวบ้านในด้านประมงและมีส่วนในการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
22	นายอาดัม โหดหิม	ทำหน้าที่ด้านสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำบริเวณบ้านเกาะเสือ มีส่วนสำคัญในการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
กลุ่มชาวบ้านอื่น ๆ ที่มีส่วนได้เสีย (stake holders) (22 คน)		ชาวบ้าน ชาวประมง ช่างราชการและนักธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยว ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการท่องเที่ยวและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น
23	นายมุসা หละหมัน	ชาวบ้านทำสวนยางพารา
24	นายเอ หน่อสี	ผู้ให้ข้อมูลหมู่ 1
25	นายไฉน ทองดี	ชาวประมง
26	นายปรัง จันทรสว่าง	ผู้ให้ข้อมูลหมู่ 9
27	นางจิน กิมสงวน	ผู้ประกอบการ ร้านค้าที่บ้านเขาชันหมู่ 7
28	นางนิศย์ หนูเนี่ยว	ชาวประมงพื้นบ้าน

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลหลัก	คุณลักษณะเด่นของผู้ให้ข้อมูล
29	นายหวด แสงสว่าง	ชาวบ้านหมู่ 4 บ้านเกาะ โคป
30	นายวินัย ปิ่นมี	ทนายความประจำหมู่ 6
31	นายสวัสดิ์ จันทร์เอียด	ชาวบ้านทำสวนยางพารา
32	นางหาสน๊ะ สุขแก้ว	กลุ่มสตรีทำขนม หมู่ 8
33	นายอุติน สังข์ทอง	ชาวประมงพื้นบ้าน
34	นายกิตติวัฒน์ มากชุมนุม	ผู้นำกลุ่มออมทรัพย์บ้านน้ำบ่อหมากหมู่ 9
35	นางฉัชชา วันเป็ง	กลุ่มสตรีหมู่ 4
กลุ่มชาวบ้านอื่น ๆ ที่มีส่วนได้เสีย (stake holders) (ต่อ)		
36	นางจำเนียร สังข์ทอง	กลุ่มแม่บ้านหมู่ 4
37	นายจิน หนูเส้น	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 8 บ้านเกาะเสื่อ
38	นายวินัย คงศิริ	กลุ่มแม่บ้านหมู่ 9
39	นางพรทิพย์ ทองสีอ่อน	กลุ่มแม่บ้านหมู่ 9
40	น.ส.สุทธิลักษณ์ เจนชัด	กลุ่มแม่บ้านหมู่ 9
41	นายบรรหาญ พรหมา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 บ้านเขาชัน
42	นายสมปอง ทองรอด	ปลัดอาวุโส อำเภอปากพะยูน
43	นายประวิทย์ ทองสีอ่อน	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 บ้านน้ำบ่อหมาก
44	นายวิชา ทองขวัญ	แกนนำชาวบ้านหมู่ 5 บ้านปากบาง

ตาราง 3 รายนามผู้เข้าร่วมเวทีประชาคม

ลำดับที่	ผู้เข้าร่วมเวทีประชาคม	คุณลักษณะเด่นของผู้ให้ข้อมูล
1	กำนันเดือน จันทร์สว่าง	อดีตกำนันตำบลเกาะหมาก
2	นายทวิศักดิ์ มัชฌม	ประธานกลุ่มออมทรัพย์หมู่ 2
3	นายสุพัต จันทร์สว่าง	ส.อบต. หมู่ 3 บ้านแหลมกรวด
4	ปลัดกฤษฎา ภักดีวานิช	ปลัดอบต.เกาะหมาก
5	นายมุสา หละหมั่น	ชาวบ้านทำสวนยางพารา
6	นายเอ หน่อสี	ผู้ให้ข้อมูลหมู่ 1 บ้านท่าวา

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้เข้าร่วมเวทีประชาคม	คุณลักษณะเด่นของผู้ให้ข้อมูล
7	นายไฉน ทองดี	ชาวประมง
8	นายปรัง จันทร์สว่าง	ผู้ให้ข้อมูลหมู่ 9
9	นางจิน กิมสงวน	ผู้ประกอบการร้านค้าที่บ้านเขาชัน
10	นางนิตย์ หนูเนี้ยว	ชาวประมงพื้นบ้าน
11	นายหวด แสงสว่าง	ชาวบ้านหมู่ 4
12	นายวินัย ปิ่นมี	ทนายความประจำเกาะหมาก
13	นายสวัสดิ์ จันทร์เอียด	ชาวบ้านทำสวนยางพารา
14	นางหาสนีระ สุขแก้ว	กลุ่มสตรีทำขนมหมู่ 8 บ้านเกาะเสือ
15	นายอุติน สังข์ทอง	ชาวบ้านหมู่ 4
16	นายกิตติวัฒน์ มากชุมนุม	ผู้นำกลุ่มออมทรัพย์หมู่ 9
17	นางฉัชชา วัณเป็ง	กลุ่มสตรีหมู่ 4
18	นางจำเนียร สังข์ทอง	กลุ่มสตรีหมู่ 4
19	นายจิน หนูเส้น	ชาวประมงพื้นบ้านหมู่ 4
20	นายวินัย คงศิริ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 8 บ้านเกาะเสือ
21	นางพรทิพย์ ทองสีอ่อน	กลุ่มแม่บ้านหมู่ 9
22	น.ส.สุทธิลักษณ์ เจนชัด	กลุ่มแม่บ้านหมู่ 9
23	นายโหม่ง พรหมา	ชาวประมงหมู่ 7
24	นายสมปอง ทองเอก	ปลัดอาวุโส อำเภอปากพะยูน
25	นายเจ๊ะหวัง แหะละหมัน	สมาชิกอบต.หมู่ 6
26	นายบรรหาร พรหมมา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 บ้านเขาชัน
27	นายสีนวน สุวรรณพงศ์	ประธานอบต.เกาะหมาก
28	นายอัมพล หนูคำสวน	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 บ้านหัวหิน
29	นายถาวร หนูสงวน	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเกาะเสือ
30	นายประวิทย์ ทองสีอ่อน	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 บ้านน้ำบ่อหมาก
31	นายสมบูรณ์ กลีบโกมุท	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเกาะโลปล
32	นายคลเกาะ พรรณราย	สมาชิกอบต.เกาะหมาก
33	นายสมพร จำนง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านช่องพิน

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับที่	ผู้เข้าร่วมเวทีประชาคม	คุณลักษณะเด่นของผู้ให้ข้อมูล
34	นายเฉลิมศักดิ์ โชติมณี	ส.อบต.หมู่ 4
35	นายเฉลียว บัวผิน	ครูผู้สอน โรงเรียนบ้านแหลมกรวด
36	นายวิเชียร ทองขวัญ	แกนนำชาวบ้านหมู่ 5 บ้านปากบาง
37	นายเจียม จาริยะ	ผู้ทรงคุณวุฒิ หมู่ที่ 5 บ้านปากบางนาคราช
38	ผศ.ดร.พิสมัย ผลพฤษชัยไพโร	ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
39	ผศ.สุเทพ ทิพย์ธารา	กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
40	นายกริณรงค์ ชาตรี	ผู้วิจัย
41	ส.ต.อ.สมศักดิ์ ปลอดทองสม	นักศึกษาปริญญาโทผู้สังเกตการ
42	นางสาวสุดา หนูคหละ	นักศึกษาปริญญาโทผู้สังเกตการ

6. การวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล

ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ตีความ แปลความ สังเคราะห์และจัดหมวดหมู่ของข้อมูล โดยพยายามศึกษาจากปรากฏการณ์ทางสังคมตามลักษณะที่เป็นธรรมชาติสะท้อนประสบการณ์ชีวิต และการเกิดระเบียบทางสังคมของคนในชุมชน อันนำไปสู่การสร้างศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งจากเทคนิคการสังเกต การรวบรวมเอกสารจากหลายแหล่งทั้งจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารขององค์การบริหารส่วนตำบล เอกสารของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เอกสารที่จัดทำโดยท้องถิ่นหรือผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว บันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลหลากหลายกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ภูมิปัญญาชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ตลอดจนชาวบ้านและข้อมูลที่ได้จากเวทีประชาคม โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผล และทำความเข้าใจเพื่อศึกษาการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านที่เกิดขึ้น ตลอดจนวิเคราะห์ศักยภาพทั้งเชิงพื้นที่ การบริหารจัดการโดยชุมชน กิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ตลอดจนกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน หลังจากนั้นจึงเรียบเรียงแล้วนำข้อมูลที่ได้กลับไปตรวจสอบซ้ำโดยผู้ให้ข้อมูลหลักอย่างน้อย 3 กลุ่ม (ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้านและชาวบ้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย)